

Р А З П О Р Е Ж Д А Н Е

гр. София, 09.05.2018 г.

С разпореждане от 06.12.2017 г. на председателя на ВКС е образувано т. д. № 7/2017 г. по описа на ОСГТК на ВКС, по предложение на председателя на Висшия адвокатски съвет, за приемане на тълкувателно решение по въпросите:

1. Представява ли индивидуалният административен акт на ДКЕВР /решение/, постановен на осн. чл.32, ал.4 вр. чл.30, ал.1, т.13 ЗЕ, с който се определят пределни цени на мрежовите услуги по договорите за достъп до електроразпределителната мрежа:

а) самостоятелно аа) основание за плащане като ИАА с преки гражданскоправни последици или бб) самостоятелно основание за плащане на ежемесечно парично задължение за осигурен достъп до електроразпределителната мрежа по смисъла на чл.55, ал.1, изр.3 от ЗЗД;

б) съществен елемент от договор за доставка на ежемесечна услуга-достъп до електроразпределителна мрежа, представляващ източник на облигационно правоотношение и на субективно задължение за плащане на договорна цена и какво е правното значение на отпадането с обратна сила на административния акт като евентуален такъв елемент;

в) елемент от сложен смесен фактически състав /двуелементен ССФС/ като единен източник на облигационни права и задължения, включващ договор за доставка на услугата достъп до мрежови услуги /гражданскоправен елемент/ и ИАА по определяне на пределна цена /административен елемент/ и какво е правното значение на отпадането с обратна сила на единия от елементите /административния/ върху: аа) валидността, съдържанието и действието на другия елемент /договора/; бб) изпълнените задължения от съдържанието на договора и вв) погасените поради изпълнение правоотношения?;

г) условие /какво/ за сключване на договор за доставка на услугата „достъп до мрежови услуги“ и какво е правното значение на отпадането с обратна сила на това условие за съществуването, валидността и съдържанието на сключените и изпълнени договори при наличието на това условие?

2. Представяват ли сделките по чл.84, ал.2 ЗЕ, сключени при отсъствие на определени по реда на чл.32 ЗЕ цени или в отклонение от утвърдените с ИАА пределни цени:

а) нищожни сделки поради противоречие със закона по смисъла на чл.26, ал.1 ЗЗД или на друго основание /какво/, ако са сключени при: аа) цени, по-ниски или равни на определените пределни цени, бб) цени, по-високи от определените пределни цени и вв) свободно избрани от страните цени, без наличие на определена по реда на ЗЕ пределна цена /поради бездействие или нищожност на ИАА/;

б) частично нищожни по отношение на уговорката за цена сделки, чиито елемент от същественото съдържание може да се замести от аа) ИАА за определяне на пределна цена или бб) от определената с ИАА пределна цена;

в) сделки при незавършен фактически състав.

3. Има ли преобразуващо действие отмяната на допуснат до предварително изпълнение ИАА, изразяващо се в преуреждане с обратна сила на валидността, законосъобразността и правните последици на:

а) правните действия и дължими престации, осъществени в периода на предварителното му изпълнение, ако му се признава качеството на самостоятелен източник на гражданскоправни последици /непосредствен източник на задължение за плащане/;

б) правомерно възникналите и погасили се поради изпълнение облигационни отношения в периода на предварителното му изпълнение;

в) основанието на възникналите и погасени поради изпълнение граждански правоотношения в периода на предварителното изпълнение;

г) основанието за извършените престации в хода на предварителното изпълнение и осъществяване на същите граждански правоотношения и

д) по отношение на договорите с периодично или продължително изпълнение, заварени от акта на отмяна?

4. Търговска или гражданска сделка е договорът за доставка на мрежови услуги, сключен на основание чл.104 ЗЕ? Приложими ли са към него правилата на търговските сделки по чл.286 - 301 ТЗ и в частност тези на чл.292 и чл.301 ТЗ? Представяват ли договорите за мрежови услуги договори с продължително или периодично изпълнение и дължи ли се връщането на даденото по тях при отпадане на основанието, ако са договори за периодично изпълнение?

5. Разполага ли с процесуална легитимация за предявяване на иск за връщане на дадено на отпаднало договорно основание /чл.55, ал.1, хипотеза 3-та ЗЗД/ лице, което към момента на предявяване на иска е обвързано от действието на договора, основание за престацията /даването, чието връщане се претендира/? Прилагат ли се правилата на т.1 от ПП1/1979 г. на ВС на РБ към договорите по чл.104 ЗЕ, които не са прекратени към момента на предявяване на иска с правно основание чл.55, ал.1, изр.3 ЗЗД?

6. Допустимо ли е съгласно чл.16, параграф 3 от Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО операторите на разпределителната система да поемат, изцяло или частично, разходите за достъп до електроразпределителната мрежа, в случай че при транспонирането на директивата националният законодател не е предвидил изключението, установено в чл.16, параграф 4 от същата директива?

7. Платената цена за достъп до разпределителната мрежа, в хипотезата, при която цената за достъп е определена от ДКЕВР/КЕВР с индивидуален административен акт с допуснатото предварително

изпълнение, и този индивидуален административен акт впоследствие е отменен с влязло в сила съдебно решение, представлява ли законно придобит доход по чл.17, пар.1 от Хартата на основните права на ЕС на оператор на разпределителна система по смисъла на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и Съвета?

8. Допускат ли принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания отмяната на индивидуален административен акт, чието предварително действие е допуснато по силата на закона, с който се определят временни цени за достъп до електроразпределителната система, автоматично да води до отмяната на последиците на допуснатото предварително изпълнение, изразяващи се в придобити на законно основание цени за достъп до разпределителната мрежа от страна на оператора на мрежата?

9. Представлява ли допуснато по силата на закона предварително изпълнение на невлязъл в сила индивидуален административен акт, с който се определят временни пределни цени за достъп до електроразпределителната система, конкретно, безусловно и непротиворечиво уверение, произтичащо от достоверен и оправомощен източник, което да породи оправдано правно очакване у оператор на електроразпределителна система по смисъла на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и Съвета да получи договорената цена за достъп до тази система?

Необходимостта от приемане на тълкувателно решение е обоснована с твърдения за наличие на формирана /при решаване на съдебните спорове по предявени от производители на електрическа енергия от възобновяеми източници срещу крайни снабдители или срещу оператори на електроразпределителни мрежи, искове, съответно по чл.327 ТЗ и по чл.55, ал.1, пр.3 ЗЗД, относно дължимостта на вече заплатени цени за достъп до електроразпределителната мрежа, след отмяна на решение №Ц-33/2012 г. на ДКЕВР, определящо временни цени за достъп и подлежащо на предварително изпълнение по силата на закона/ противоречива практика на съдилищата по поставените въпроси, противоречива практика на ВКС по първи и четвърти въпрос и неправилна практика на ВКС по останалите въпроси.

В подготвително заседание комисията по тълкувателното дело приема становище, че не са налице предпоставките на чл.124, ал.1 ЗСВ за приемане на тълкувателно решение, което е обосновано в изготвеното от комисията предложение. Според комисията, спрямо първите пет въпроса от предложението, с което е сезирано ОСГТК на ВКС, не се установява наличие на противоречиви изводи /водещи до различно съдържание на крайния съдебен акт/ в тълкувателните мотиви на постановените от различни състави от ГК и ТК на ВКС решения /с които е даден принципен отговор на всички релевантни за изхода на посочената по-горе категория дела въпроси/, като с постановяване на посочените решения на ВКС, се създава правилна практика, разкриваща точния смисъл на приложимите по тези спорове, правни разпоредби и преодоляваща съществуващата противоречива практика на съдилищата /последното във времево

отношение решение, послужило за обосноваване на твърденията на председателя на Висшия адвокатски съвет за наличие на противоречива практика, е от 19.07.2016 г. по в.гр.д.№14086/2015 г. на СГС/.

По отношение на останалите въпроси, по които е образувано тълкувателното дело, свързани с приложението на разпоредби от Директива 2009/28/ЕО и от Хартата на основните права на ЕС, не се установява наличие на формирана съдебна практика. Тези въпроси са били въведени по част от посочената категория дела, но едва с касационната жалба, респективно по тях липсва произнасяне от първоинстанционните и въззивни съдилища и в тази връзка въпросите не са били приети за обуславящи решаващите изводи в обжалваните пред ВКС решения, поради и което последните не са допуснати до касационно обжалване. Същевременно в нито едно от множеството определения на ВКС, постановени по реда на чл.288 от ГПК, не са направени изводи за принципна неприложимост в конкретните хипотези на посочените норми от общностното право, нито, че е налице процесуална преклузия по отношение на правните доводи, свързани с приложимостта им.

Комисията предлага, на основание т.7.1. и т.7.2. от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС, искането за приемане на тълкувателно решение, по което е образувано тълкувателно дело №7/2017 г. на ОСГТК на ВКС, да бъде отклонено.

Предвид разпоредбите на т. 7.2 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС е необходимо тълкувателното дело да бъде насрочено за проверка на допустимостта на предложението на комисията.

С оглед на гореизложеното,

РАЗПОРЕЖДАМЕ :

НАСРОЧВАМЕ ДЕЛОТО за **07.06.2018 г. от 14.30 ч.** в зала № 15 на II етаж от Съдебната палата, за когато да бъдат уведомени всички съдии от Гражданската колегия и Търговската колегия на Върховния касационен съд.

Разпореждането да се публикува на външния и на вътрешния сайт на съда, секция „Тълкувателни дела”.

ДАРИЯ ПРОДАНОВА:
ЗАМЕСТНИК НА
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВКС И
РЪКОВОДИТЕЛ НА
ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ

СВЕТЛА ДИМИТРОВА:
ЗАМЕСТНИК НА
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВКС И
РЪКОВОДИТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ